

Rossi, Gian Vittorio

Iani Nicii Erithraei Pinacotheca Imaginvm, Illvstrivm, doctrinae vel
ingenii laude, Virorvm, qui, auctore superstite, diem suum obierunt

Bd.: [1]

Colon. Agrippinae//Köln// (1645)

Biogr.c. 238-1/3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10070615-6

Copyright

Das Copyright für alle Webdokumente, insbesondere für Bilder, liegt bei der Bayerischen Staatsbibliothek. Eine Folgeverwertung von Webdokumenten ist nur mit Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek bzw. des Autors möglich. Externe Links auf die Angebote sind ausdrücklich erwünscht. Eine unautorisierte Übernahme ganzer Seiten oder ganzer Beiträge oder Beitragsteile ist dagegen nicht zulässig. Für nicht-kommerzielle Ausbildungszwecke können einzelne Materialien kopiert werden, solange eindeutig die Urheberschaft der Autoren bzw. der Bayerischen Staatsbibliothek kenntlich gemacht wird.

Eine Verwertung von urheberrechtlich geschützten Beiträgen und Abbildungen der auf den Servern der Bayerischen Staatsbibliothek befindlichen Daten, insbesondere durch Vervielfältigung oder Verbreitung, ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig und strafbar, soweit sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Insbesondere ist eine Einspeicherung oder Verarbeitung in Daten systemen ohne Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig.

The Bayerische Staatsbibliothek (BSB) owns the copyright for all web documents, in particular for all images. Any further use of the web documents is subject to the approval of the Bayerische Staatsbibliothek and/or the author. External links to the offer of the BSB are expressly welcome. However, it is illegal to copy whole pages or complete articles or parts of articles without prior authorisation. Some individual materials may be copied for non-commercial educational purposes, provided that the authorship of the author(s) or of the Bayerische Staatsbibliothek is indicated unambiguously.

Unless provided otherwise by the copyright law, it is illegal and may be prosecuted as a punishable offence to use copyrighted articles and representations of the data stored on the servers of the Bayerische Staatsbibliothek, in particular by copying or disseminating them, without the prior written approval of the Bayerische Staatsbibliothek. It is in particular illegal to store or process any data in data systems without the approval of the Bayerische Staatsbibliothek.

sinus, Bene inquis, ego quoque nihil ab eo rectius factum esse dico; tum conversus ad eos, qui ipsi assidebant, Ne istuc quidem, ait, apud Orcum à diabolo committeretur. Nihil æque horrebat, ut aquæ vinique nivati haustum, atque in ejus odium, librum edidit, quem inscripsit, de gelidi potus abusu: in quo multis rationibus conatur ostendere, quam sit incommoda valetudini ejusmodi consuetudo. Complura etiam alia docte eleganterque conscripsit; sed eorundem edendorum spacium illi non fuit; quæ una cum magno veterum numismatum numero, in ejus bibliotheca, quæ apud hæredes ipsius etiam nunc visitur, jacent in tenebris, muribus blattisque ludibrium.

CLI. FEDERICVS BONAVENTURA.

T V R A.

EA est in studiis literarum jucunditas, ea delectatio atque suavitas, ut earum cupidos, à corporis voluptatibus, ab ambitionis labore, à pecuniæ studio avocet, totosque individuo quodam amoris nexu sibi constringat atque connectat. Verum suam vim, si in quoquam alio, nostro sæculo, in Federico Bonaventura declarant; quem non quies, non remissio animi, non infinitus aulicarum rerum labor, non domesticarum sollicitudo, non susceptæ, ut sit, in adolescentia cum fortibus viris inimiciæ, retardare potuerunt, quo minus duodecim singulis diebus horas amenissimæ liberalissimæque studiorum occupationi tribueret. Hic Urbini, nobili in primis genere ortus, patre amisso, strenuo copiarum duce, exceptus est in domum Cardinalis Urbini, qui patrem unice dilexerat, admodum puer, atque una cum Marchione à Ruere æquali suo institutus liberaliter educatione doctrinaque puerili, tum in aulam Francisci Mariæ, Urbinatum ducis traductus, in equitandi arte, in ludicra armorum tractatione, & in aliis militaribus studiis, se exercuit, quæ in viro nobili requiruntur. Sed in primis ita discendi cupiditate flagravat, ita Philosophiæ, qua Dux ille, cui serviebat, plurimum delectabatur, amore exarsit, ut sponte sua, ac nemine mon-

illa etiam tanta librorum copia profluxit, quæ in lucem edita, per eruditorum manus volitat; illud nempe opus de octomestri partu, summa eruditione refertum, de Hippocratici anni partitione, de monstris, de æstu maris, de calore cæli, de via lactea, de cane rabido, in Themistii paraphrasim, de jure regni liber; cui ne postremam adderet manum, intempestiva mors, qua, annos septem super quadraginta nec eo amplius natus, surreptus est, obstitit. Ac ne fecundior ingenii, quam corporis viribus videretur, ex uxore Penthesilea Carpegna duodecim liberos suscepit; cui, propagandæ sobolis causa, nupserat, ne tam nobilis familiæ opes, quæ se uno nitebantur, conciderent.

CLII. SEBASTIANVS MACCIVS.

Nemini, quem quidem noverim, tanta, tum soluta oratione tum versibus, Latine scribendi facilitas & celeritas contigit, quanta in Sebastiano Maccio extitisse narratur. Hic Castri Durantis, quod nunc Urbania appellatur, ortus, puer humaniores literas ac Rhetoricam didicit à Livio Vitali Orosio Spoletino, quem longo intervallo superavit; tum ad Philosophiæ, Theologiæ, ac juris utriusque studia se contulit: quibus disciplinis cum egregiam & assiduam operam dedisset, quinto & vigesimo ætatis suæ anno, earum unamquamque publice interpretandi docendique facultatem, ut mos est, Maceratæ accepit. At quantum in earum singulis notitia intelligentiaque processerit, declarant in primis libri, quos de iis rebus omnibus scripsit. Sed cum elegantissimis ac politissimis literis sibi rem magis esse existimabat, ad quæ majora à natura adjumenta ac propensionem acceperat. Itaque, omissis ceteris studiis, in hoc uno dies noctesque urgebatur, ac multas res quotidie, tum soluta oratione tum versibus, diligenter elaboratas afferebat. Solutæ orationis illa feruntur in primis, de Historia scribenda liber, de Bello Asdrubalis, de Historia Liviana volumen satis amplum, aliudque non minus magnum in Virgilium, quo conatur ostendere, quantum vir ille, poëtarum facile princeps,

aluerat, ut tanquam herbescentem ex eo viriditatem eliceret, quam etiam adultam, ad frugem perduxisset, sed mors immaturo eam funere messuit: nam annos natus duo deviginti, Doctoris & Magistri insignitus honore ac nomine, obiit: ex duobus autem sceminis, ejus, quæ monasticam amplexa est disciplinam, epistolæ aliquot Latinæ leguntur. Atque earum utinam parens, diuturnioris usuram vitæ habuisset; (nam annum agens septimum supra quinquagesimum, desiit vivere;) næ ille, quæ egregie inchoaverat multa, ad absolutionem perfectionemque perduxisset. Laudatur ab omnibus hujus ætatis, qui in aliquo literatorum numero fuerunt, ut à Iusto Lipsio, Bonciario, aliisque.

CLIII. GALILÆVS GALILÆVS.

INter eos, qui bene atque præclare, virtute ingenii, maximarumque rerum scientia, nostra memoria, de Florentinæ civitatis nomine ac dignitate meruerunt, primum sine dubio locum ac numerum obtinet Galilæus Galilæus, Florentiæ nobili ac vetere prosapia, non tamen legitimo toro, natus. Etenim quis nam est in toto orbe terrarum locus ita remotus, ita à nobis locorum intervallo disjunctus, quæ natio tam efferata, tam barbara, ubi aliquis sit bonis literis honor, in qua Galilæi nomen, omnium sermonibus ac literis, summa cum ejus patriæ, quæ talem virum genuit, honore ac laude non usurpetur? Sed quid miramur, tantam hominis virtutem, orbem omnium peragrasse terrarum, cum tubæ à se inventæ præsidio, tanquam curru invehctus, atque in sublime elatus, per immensas cæli regiones evagaverit, clarissimum solis jubar adierit, atque umbris similes in eo maculas deprehenderit, intra Lunæ, aliena micantis luce, sphæram penetraverit, & latos in ea campos & colles & valles inspexerit, æthereos omnium siderum orbes obierit, ac novas in eis stellas, quas Mediceas, ex Principum suorum cognomine, appellavit, invenerit? Atque utinam, cum res tantas, tantoque intervallo ab aspectus judicio remotas contempleretur, imbecillitatem oculorum, qui in rebus propinquis atque perspi-

dum, se contulit. Iam in omnes Italiae, Hispaniae, Gal-
liae, atque adeo Europae totius oras, Galilaei nomen ema-
narat; jam notum erat omnibus, ocularis à se inventi
ope, novas in caelo stellas orbisque, omnibus ante saeculis
obstructas ac reconditas, esse detectas, palamque pro-
latas; jam elegantissimus ille Nuncii Syderii titulo in-
scriptus ab eo liber exierat; cum hac fama compulsus
Magnus Etruriae Dux accersivit eum Pisas, ut mathema-
ticarum artium Doctoris ac Magistri nomine, centenos
singulis mensibus nummos argenteos magnos, quos la-
minas vocant, acciperet, alterum vero, quem vellet, mu-
neris sui vicarium, & tanquam hypodidasalum sibi suf-
ficeret: quam ipse tam luculentam conditionem, bona
Senatus Veneti cum venia, libens accepit; quae tam insi-
gnis, liberalissimi in eum Princeps benignitas, nunquam,
quo ad vixit, clausa est; ejusque beneficio, nullius rei
egens, patrio sermone, complures pertinentes ad Mathe-
maticam libros composuit; in his, Dialogum de syste-
mate mundi, in quo execrandam illam suam de terrae,
circa caeli orbis, nullo agitato motu, conversione sen-
tentiam aperuit. Quatuor ferme & octuaginta comple-
vit annos, quorum postremos, luminibus orbatus, in
tenebris vixit. Obiit in villa agri Florentini; cujus fines
ne excederet, Quæstorum fidei sententia cautum fue-
rat, in poenam, quod Sapientia ipsa, à qua à principio
mundus constitutus est, sapientior esse affectasset.

CLIV. MARCELLVS IOAN-
NETVS.

Multi profecto atque præstantes in omni fere lite-
rarum genere fructus ex Marcello Ioannetto Af-
culano percepti fuissent, si, quemadmodum in eo osten-
debantur, ita pervenire ad maturitatem suam potuissent.
Magnum hominis ingenium, multæ in eo literæ nec
vulgares, egregia ad poësim indoles; sed sicut in agro
pingui ac fertili segetes, cum maximam uberrimæ mes-
sis spem afferunt, si subita de caelo calamitate feriantur,
tanquam decoquunt, & quasi debitores, qui rem frege-
rint, neque scenus neque sortem reddunt; ita etiam, quæ

istius vitæ sanctissimum honestissimumque prætermittamus, pueritiam videlicet, quo tempore, quæ à magistris prima illa puerili institutione traduntur, arripuit, adolescens Romam venit, ut in gymnasio Rom. Soc. Iesu, iis primum studiis, quibus homines informari ad humanitatem solent, tum Philosophiæ ac Theologiæ artibus erudiretur. At quantos in humanioribus studiis profectus fecerit, ex poematiis quibusdam suis licet conijcere; quæ quia à mediocritatis terminis, intra quos non licet poëtæ consistere, longissime absunt, summo-pere laudantur. Ab horum amœnitate studiorum ad latissimos fructuosissimosque Philosophiæ ac Theologiæ campos excessit; in quarum facultatum spaciis ita versatus est, ut nullum reliquerit in iis locum ita amplum ac magnum, quem non peragravit, ita abditum atque reconditum, quem non perlustraverit, ita arduum atque difficilem, quem non superaverit. Cujus rei, præter quotidianas disputationes, easque, quæ pompæ & ostentationis magis quam pugnæ ac certaminis rationem habent, quæ universo pene amplissimorum Cardinalium collegio præsentate celebratæ sunt; periculum factum est in triduanis illis Philosophicis concertationibus, cum sine magistri cujusquam ope patrocinioque, solus in arenam descendit, & omnibus, qui vellent secum cominus rationibus, tanquam hastis, pugnare, disputandi potestatem fecit: in quod certamen cum ex omnium Religiosorum aliorumque ordinum hominibus doctissimi & acutissimi quique venirent, & totis in eum viribus, fortissimorum argumentorum tela torquerent, ita fortiter animoseque eorum vim impetumque excepit ac rejecit, ut omnium, qui aderant, sententia, sit judicatum, neminem eorum, qui tum collegii Romani, Soc. Iesu, scholas frequentarent, homini in primis studioso, & ad perdiscendum acerrimo, ingenii judicii que acumine anteire. De cujus facultate judicare plenius licet ex libro, quem unicum edidit, de auxiliis, qui inscribitur, Opusculum de concursu Dei ad actus liberos voluntatis creatæ; in quo ita receptam à Theologis Patrum Soc. Iesu, de divinis ad salutem hominum auxiliis, sententiam tuetur ac firmat, ut F. Nicolaus Riccardius, cognos-

CLVI. LAVRENTIVS AZOLINVS.

L Aurentius Azolinus Firmanus, nobili loco natus, Episcopus Narniensis, ingenii præstantia morumque suauitate & elegantia in primis floruit. Nam Theologia, Iuris civilis, ac multarum maximarumque rerum scientia præstitit; & fuit concinnus atque aptus amicis; nec minorem ex vitæ sanctitate & innocentia laudem meruit, cum multos annos Ecclesiam, cui præfuit, admirabili probitatis & Episcopalis vigilantia exemplo rexit. Poëticæ etiam facultatis nomine clauit; multa enim scripsit, atque præclara; elegantissimas in primis Satyras Etrusco carmine, illud scribendi genus secutus, quod pluribus hac ætate, adolescentibus præsertim, probatur, inflatum, elatum, ac sententiis venustis ac vibrantibus frequens. Evocatus est ab Urbano **V I I I** Pont. Max. ut sibi à secretioribus epistolis, & consiliorum omnium particeps esset; quibus in rebus fidem illi suam, studium ac diligentiam præstitit; ac si *principibus placuisse viris non ultima laus est*, hanc ille suo sibi jure vendicat. Etenim ita Urbanus Pont. elegantissimis ejus moribus delectatus est, ut carissimum eum semper habuerit, & amplissimis honoribus destinaverit; sed ille infirma ac tenui valetudine cum esset, nec laborem, quorum occupationibus districtus tenebatur, ferre posset, eorum oneri succubuit, atque in ipso honorum cursu antea corruit quam portum conspiciere potuit. Namque erat opinio, si vita contigisset, ad summam eum amplitudinem peruenturum; ac si inter purpuratos patres, ut fama erat, fuisset adlectus, non primus honorem illum in suam familiam intulisset: nam alter, Decius nomine, hujus patruus, forma egregia, nec minus elegantibus moribus, sed non eodem ingenio & eruditione qua iste, fuerat à Sixto V in eum honoris locum euectus, ac celeriter mortuus, conditus in Æde D. M. Majoris, in sepulcro, eleganter constructo è marmore.

CLVII. IACO.

nes populo irridendos ludendosque præberet, fabulam fecit, cui, Nuptiis fictis, nomen indidit, Lucianum in Lexiphane imitatus, in quam, personam induxit, veteri Florentinorum Aboriginum lingua loquentem; quæ fabula, aliquot post annos, ob sermonis elegantiam multitudinemque jocorum, data est à Communi Urbinaturn, in nuptiis Federici, eorum Principis, & Claudie Mediceæ, magno apparatu sumtuque, ac typis impressa. Annum igitur agens secundum supra vigesimum, Bononiam profectus, suum illud fertile & amicum ingenium, tanquam agrum, elegantioribus literis aratum, novatum, & iteratum, gravioribus disciplinis ferendum exhibuit: sed annonæ eum caritas, vel fames potius, quæ eo anno, qui fuit à Christo nato M D X C, Italiam totam afflixit, & gravis morbus, qui diu eum lecto implicitum habuit, sationem illam interrupit; & anno post, quam illuc venerat, coactus est in patriam redire; ubi biennium commoratus, disputationem de Sphæra mundi, quam Bononiæ feriis studiorum absolverat, non inquinato atque corrupto, ut vulgare philosophorum turba, sed eleganti Latinoque sermone conscriptam relegit, emendavit, auxit, ornavit, & anno M D C X X V I edidit. Post illud biennium, quo eum patria habuerat, contulit se Romam; ubi in gymnasio Patrum Soc. Iesu, non modo Philosophicis disputationibus, ut occeperat, pectus iniecit, verum etiam theologicis disciplinis excoluit: jam pridem enim sacerdotalis muneris dignitatem animo conceptam habebat; ideo majore theologiæ studio exarserat. Sed cum jam earum doctrinarum tanquam fluentis ita se impleisset, ut redundaret atque diffunderet; quo ea communicare cum aliis posset, Urbini Philosophiæ ac Theologiæ, publice aliis tradendæ, facultatem accepit: in eisque disputationibus, quæ periclitandi ejus vires ingenii causa præcesserant, ita omnes argumentationum impetus fortiter excepit ac rejecit, ut omnium consensu sit judicatum, vicisse eum expectationem, quæ de ipso erat. Accidit per id tempus, ut in oppido Castelli Durantium, quod nunc Urbana civitas appellatur, insignis cujusdam sacerdotii Præpositus moreretur; cumque in demortui locum, subro-

illum vanitatis arguit, atque erroribus ad septuaginta refertum ostendit. Alia ipsius opera, variis de rebus tum Latino tum patrio sermone scripta, singulari quadam animi magnitudine, à rerum omnium humanarum despicientia ducta, typis mandare neglexit, cum senex jam ex naturali oculorum imbecillitate, prope cernendi facultate amissa, totum se ad mortis ac caelestium rerum contemplationem contulisset; & amicis postulantibus ac persuadentibus, ne tam egregia ingenii sui monumenta interire pateretur, respondebat, cum non una amplius nocte sibi vivendum esset (cacitatem nimirum intelligens suam) nihil se de humanis laudibus laborare, neque memoriam impofterum ingenii sui aliquam poscere.

CLVIII. ANGELVS ANGELOTIVS.

Angelus Angelotus Camers, fuit in omni fere disciplinarum genere excultus. Ius civile, ac Pontificium noverat; Philosophiam non à limine, ut dicitur, salutaverat, sed ad intima ejusdem cubilia penetraverat, & unamquamque ejus partem accurate diligenterque lustraverat, tum eam, quæ est de moribus, tum illam, quæ in differendi subtilitate, & in naturæ obscuritate versatur; mathematicas omnes disciplinas complexus fuerat; neque eas literas, quæ ab humanitate nomen invenerunt, contempserat, quippe qui poëtas, oratores, & historicos omnes perlegerat, nominabat, scienter ac proprie de unoquoque dicebat. Memoria erat summa, adeo ut quidquid legisset, vidisset, audisset, cogitasset, animo comprehensum haberet, ab eoque unumquodque, cum esset opus, tanquam ab armario proferret. Verum ita erat loquax, ut iis, quibus cum una esset, nullam sermonis partem relinqueret, sed solus orationis aliorum munus persequeretur. Neque ejus sermones erant de rebus ludicris ac levibus, sed de literarum studiis fere omnes, quibus erat mirifice deditus, ac bonam diei ac noctis partem tradebat; sed quia videbatur velle esse omnium sapientissimus, & tanquam magister ac dominus, sæpenumero fiebat, ut odiosus interveniret.

T

Imita-

veniebam, demitto auriculas, & quo aliquid responderem, Dic, ajo, de Amore, ex Platone præsertim, quem tibi, præ ceteris Philosophis, audio esse in amore atque deliciis. O sapiens, inquit ille, postulatum, & ætatula ista, quam obtines, dignum: nam fit verisimile, tibi, ut ceteris adolescentibus, amorem in corde versari, tuumque animum apud aliquam lepidam, venustam, tuique similem adolescentulam, cupidinis clavo defixum hæ-
rere: age dum, Amor sit nostri materia sermonis, sed ille purus, defæcatus, nobilis, mellisque fecundissimus, ad quam faciem cupio esse eum, quo ardes, non ille impurus, inhonestus, quique amarum ad satietatem usque aggerit. Ac cœpit primum definitionibus explicare, quid esset amor; tum causas enumeravit, unde amor ortum haberet, quos vel conferebat in astrum, cujus imperio, ut Plato voluit, duo subjicerentur, vel ad statum cæli syderumque revocabat, in quo illi nati essent, vel similitudini geniorum assignabat, vel ad eandem temperationem corporum aut morum convenientiam, aut ad formarum simile in utrisque exemplar referebat; deinde alia non parum multa subiciebat, plena illa quidem doctrina, & quadam prope admirabili varietate rerum ac copia, sed quæ mihi, tum in variis nugis occupato, odium & fastidium crearent. Invi-
tabat sæpe aliquem, ex amicorum numero, ad prandium, his fere verbis, Veni mecum, sodes, non tibi dubium aut milvinum dabitur prandium, sed quod philosophum maxime deceat. Nam primum frustulum per-
næ erit, mihi Camerino missæ, quo non quidquam dixeris te gustasse in vita suavius, tum vitulina apponetur madida, cum pulte; quam caseus ac sceniculum sequetur; postremo liber unus, & alter in manibus erit, cujus epulis animum pascas. Postquam venit Romam, habitavit primo in vico, qui Classis vocatur à navali cum Turcis pugna, ibi depicta, tunc temporis infami, quod à diobolariis pistorum, cetariorum, servorumque sordidorum scortis frequentissime habitaretur, ibique inferiorem modicarum ædium partem, viæ contiguam, parva mercede conduxerat: sed non ita multos post menses, conducta est ejus opera à viro nobili, ut ipsi ad

nem stultiorum ille rediisset, cubiculum etiam tum ab homine occupatum invenit, ac commotus, Itane, ait, à te mihi verba data sunt? non ne ea tibi lege hoc cubiculum patuit, ut post paucos inde dies excederes? quamobrem ejice te hinc foras, quantum potes. At ille ad id confugit, quo se plurimum posse intelligebat, nimirum ad litium terrores, ac quoddam juris Pontificii caput objecit, quo interpretatione sua probabat, sibi, semel in cubiculum illud admissio, jus perpetuo in eo permanendi fuisse quæsitum: sperabat enim, si res in quæstionem vocata fuisset, se occasionem & moram inventurum, qua se diutius in eo contineret. At verba illa homini cerebroso (sicuti sunt discipulorum fere omnium ingenia) tanquam quædam faces fuerunt, quibus inflammatus, Quid leges Pontificias blateras? quid jus tibi ab illis quæsitum crepas? at scin, quomodo? nisi hinc propere properas fugere, jam ego te obtorto collo traham in viam. Sed cum ille cunctaretur, ac nescio quid adderet, adolescens, convocatis aliquot ejus collegii alumnis, valentissimis hominibus, res illius omnes foras exportavit. Dicitur reversus in patriam, ibi diem obiisse supremum; neque aliquid reliquit, quod sciam, unde judicare de singulari hominis ingenio liceat.

CLIX. OCTAVIANVS CASTELLVS.

Multorum ego hominum, mea ætate, ingenia vidi, ad omnia summa nata, qui homines, quamcumque in partem vel per jocos ludumque se darent, facile multorum in ea re diligentia studioque præcurrerent: verum me novisse neminem fateor, qui Octaviano Castello Spoletino anteiret; cujus ingenium ita ad plures res aptum, ita versatile fuit, ut non rota, non turbo, ita versetur, ut illud: ad omnia ea studia, quamvis varia, quamvis diversa, convertebatur, in quæ mente & cogitatione sese conjiceret; neque ad illa solum, quæ sunt gravissima ac severissima, ut ad Philosophiam, Medicinam, Geometriam, Astrologiam, verum ad ea etiam leviora celeri quodam animi motu ferebatur, ut ad Poësim, Musicam, Picturam, recte saltandi artem, atque

convertit se ad amicorum causas agendas; sed, sive strepitum fori perosus, sive iudicio, ad mansuetiores Musas animum transtulit, ad Poësim in primis, ac Musicam; ac singulis fere annis, singulas, & interdum binas populo fabulas dedit; quarum postremis modos etiam fecit. At cum vir princeps, ab ipso invitatus, laudavisset ejus versus & modos, dixissetque, nihil ipsi deesse præter pingendi artem; tum enim eum fore ab omni parte perfectum; ejus fabulæ, quam proximo anno docuit, scenam sua manu affabre sciteque depinxit; quam viro illi principi ostendens, Vide, ait, neque ea à me perfectio absolutioque, quam desideras, abest. Ex comœdiis omnibus, quas spectandas præbuit, suo iudicio, primas deferebat illi, cujus in ædibus Regis Galliarum oratoris, inspiciendi fecit copiam, quam etiam edidit; fortasse, quia majore sumtu, magnificentiori apparatu, ac præstantioribus musicis acta est: verum quia nihil est in ea primum neque postremum, sed omnia confusa atque permista, & quia ob longitudinem fastidiis hominum adhærescit, non inurbane à quibusdam, Tædii, & Confusionis Nuptiæ, appellatur: optima omnium stylo, argumento, atque sententiis existimatur ea, quæ Apollinis intemperies vocitatur. Multæ erant in eo facetiæ, multus in jocando lepos; cavillator facetus, conviva commodus, in imitandis hominum quorundam ridiculorum moribus, vultu, voce, & ipso genere sermonis, admirabilis. Postremo, ne quam artem intentatam reliquisset videretur, paucis ante mortem mensibus Tabellariorum Galliæ Præfecturam tribus aureorum milibus comparavit, ac mense Majo, anni M DC XLII, cum menses aliquot pituita, ex intemperantia vitæ concepta, vehementer laborasset, est mortuus.

insaniam simulasse, & parasiti personam suscepisse, quo se per hanc rationem in principum virorum familiaritatem insinuaret atque intruderet, ut rem faceret, & patriæ suæ honori commodoque serviret; neque illi parum saepe nec mediocriter commodavit, sed frequenter ac plurimum; ut in magna quadam hæreditate accidit; quam, nisi suis consiliis retinisset, è patriæ finibus expulsa, alio exulatum abiisset. Oppidanus quidam, in primis locuples, testamentum fecerat; hæres Ædem sacram, & domum illi adjunctam, jussus erat ædificare, ubi virgines aliquot Deo dicatæ alerentur; nisi ædificasset, ac virginibus victum præbuisset, hæreditas Vaticani templi ædificio committebatur; quod cum esset prætermissum, jamque venissent, qui Vaticanæ Ædis ædificio hæreditatem illam peterent, (erat enim pergrandis pecunia) neque esset admodum dubium, quin ea deberetur, ipse Magnum Etruriæ ducem adiit, ad quem nulli unquam aditus ipsi, ut pote homini ridiculo, erant occlusi; ac tota de re hominem docet; tum pluribus verbis ostendit, quam foret patriæ suæ perniciosum, si ea utilitate & commodo spoliaretur, ipsi vero indecorum, si pateretur, tot aureorum millia ditioris suæ fines egredi & coloniam commutare: quamobrem tundendo, ac molestis denique precibus effecit, ut vir ille princeps negotium suscipere, commendaret, ac rem cum ædificii procuratoribus parva pecunia decideret. Hujus præsertim insania (si insania appellanda est, quæ emolumentum sui gratia simulatur) famæ, nominisque sui, toto terrarum orbe propagandi studio continebatur; idque jam sibi perfectum esse jactabat: nihil enim tam sciri volebat, nihil tam crebris usurpare sermonibus solitus erat, quam nominis sui famam iisdem, quibus terra definitur, cæli regionibus contineri. Itaque nullam esse, toto orbe terrarum, gentem, sive humanitate ac literis præditam, sive morum feritate immanem & barbaram, sive linguæ nobiscum societate conjunctam, sive ejusdem à nobis varietate dissidentem, quæ esset expers ipsius notitiæ, nullum esse in terris locum, sive propinquum sive remotum, sive celebrem sive solum, quo nominis sui fama non permanasset, nul-

Cus, dignus est, ubi ille prandeat, famam qui terminet
astris: atque scalas afferri, quibus in ejus culmen satis
latum ascenderet, ibique sellam cum mensa collocaret,
imperavit; tum bonum sibi anteponi prandium jussit,
atque, ut tubicines solent, cum tuba canunt, ambas cœ-
pit malas, lepidis bolis farctas, inflare, ac cibum me-
rumque in se avide ingurgitare: quod ubi ab ephebis
illis animadversum est, factum est omnium risus & ad-
murmuratio; cœpitque unusquisque in corde senatum
cogitationum suarum habere, ut inveniret, quemadmo-
dum ea homini cautio in damnum malumque conver-
teretur; atque in id simul omnes conveniunt, primum
ut clanculum scalam subducant, quo omnis illi fugæ
ratio eriperetur, tum ut circa eum, ignem, ex paleis
aqua madidis, excitent; quod ubi factum est, miserum
tanta vis fumi invasit, ut in os & in oculos irrumpens,
pene illum, nequidquam Dei atque hominum fidem
implorantem, respirandi aspiciendique facultate priva-
ret; quod ubi factum est palam, accurrit ad spectaculum
Magnus ipse Dux, accurrunt alii, quibus, non potest
satis narrari, quos ludos de se ille præbuerit; sed post-
quam satis fuit omnibus deridiculo, fumo excruciatum
ac vix vivum inde detractus est. Sed, ne tanti claritas
nominis gratis sibi obtigisse existimaretur, narrabat,
ideo se venisse in tantum honorem, quod percrebuisse,
fore ut aliquando universus terrarum orbis ab ipso, do-
minatu regio premeretur: idque explicare conabatur
annulo, quo epistolas obsignabat; ubi impressum erat
astrum, Soli Lunæque incumbens: se enim esse illud
astrum, quod Lunam, hoc est, Turcarum imperium, &
Solem, ceterorum nimirum regna, sibi subjecta faceret.
Erat sæpenumero inepte insanus: nam de tabano sive
cæstro nimium multa blaterabat, quemadmodum vide-
licet à vespa, à fūco distingueretur; quæ nam esset illius
vis, forma, natura, color; atque alia id genus, oppido
insulsa. Ibat sæpe, vocatus & invocatus, ad cœnas ac
prandia, ne videlicet parasiticæ arti renunciassse videretur.
Neque malos quorundam mores imitabatur, qui
invitati, ceteris convivis sunt in expectatione, & diem
morantur, ac nocti nocent; quod jure ac merito à Plau-
tino

I N D E X I M A G I N V M

hujus Pinacothecæ.

A Braham Bzovius. 115	C Æsar Baronius. 48
Aldus Manutius. 109	Carolus à Serva. 88
Alexander Burgius. 67	Christophorus Clavius. 104
Alexander Guarnellus. 66	Claudius Achillinus. 54
Alexander Tassonus. 110	Claudius Belurgerius. 118
Alexander Vbaldinus. 55	Curtius Marignollus. 106
Aloysius Lilius. 105	D Aniel Mallonius. 76
Andreas Baccius. 79	Dichaus Dichaanus. 122
Andreas Bajanus. 144	Dominicus Gymnasius. 99
Andreas Salvadorus. 35	Dominicus Tuscus. 19
Angelus Angelotius. 158	F Abius Latinus. 85
Angelus Gryllus. 131	Fabius Leonida. 26
Angelus Rocca. 57	Faustus Verdellus. 102
Antonius Bosius. 129	Federicus Bonaventura. 151
Antonius Brunus. 138	Federicus Borromæus. 147
Antonius Decius. 107	Franciscus Diotallevius. 155
Antonius Gyronus. 119	Franciscus Panicarola. 46
Antonius Ongarus. 96	Franciscus Penia. 80
Antonius Pactius. 91	Franciscus Toletus. 78
Antonius Quarengus. 37	Franciscus Vallenfis. 139
Arnaldus Ossatus. 83	Franciscus Patricius. 117
Augustinus Mascardus. 62	Fulvius Vrsinus. 4
Augustinus Oregius. 20	G Abriel Chiabrera. 36
Augustinus Valerius. 100	Gabriel Bombasius. 40
Aurelius Vrsus. 95	Galileus Galileus. 153
B Aldus Cataneus. 64	Gaspar Celius. 127
Balthasar Ansideus. 60	Gaspar Murtula. 15
Baptista Guarinus. 51	Gaspar Salvianus. 14
Bartholomæus Vgolinus. 116	Georgius Conatus. 74
Belmontes Cagnolus. 8	Guidobaldus Bonarellus. 6
Bernardinus Baldus. 2	Gulielmus Alanus. 49
Bernardinus Stephonius. 92	Guliel-

